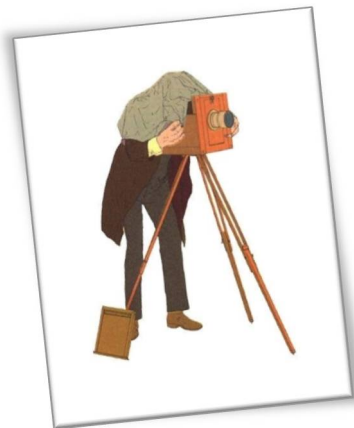

Voor Nistelrode unieke historische foto's en glasnegatieven achterhaald

door Harrie van Grinsven

Al een tijd terug, in Oss, viel mijn oog op een boekpublicatie van fotograaf Leo van den Bergh. Het bleek een prachtig fotoboek te zijn met de titel: 'Geboren fotograaf, Oss en de wijde wereld door de ogen van Leo van den Bergh'. Al bladerend door dit boek trof ik een foto van het arbeidskamp aan. Dit kamp, in 1942 in Nistelrode opgericht, zou later nog vele functies vervullen. In de oorlog maakte Leo, al of niet in het geheim, foto's in Oss en omgeving. Mijn interesse was gewekt.

Zou de gepubliceerde foto er één zijn uit een reeks en zou het stadsarchief nog meer Van den Bergh foto's in haar collectie hebben die door hem binnen de voormalige gemeente Nistelrode werden gemaakt? Snel nam ik met het Stadsarchief contact open werd ik geholpen met mijn vraag. We zijn met het resultaat zeer ingenomen. Heemkundekring Nistelvorst beschikt nu over enkele, kwalitatief uitstekende, foto's van professioneel fotograaf Dhr. Van de Bergh die hij in ons dorp in de veertiger jaren maakte.

In 2016 kreeg de heemkundekring het verzoek mee te werken aan opnamen van DTV, de lokale omroep voor Oss en Omstreken. Het betrof een project rond straatnamen die naar een persoon werden vernoemd. Onze gemeente-geneesheer, hier plaatselijk en regionaal werkzaam tussen 1900 en 1934, werd in de zestiger jaren in Nistelrode geëerd met een straatnaam. Dat werd mijn studieobject want erg veel was hier niet meer bekend over hem. Zijn familie had inmiddels ons dorp verlaten. Ook deze keer zat het mij mee. Het lukte mij zelfs om een kleindochter van de gemeentegeneesheer te achterhalen. Zij kon mij helpen aan wat foto's en leuke anekdotes over deze befaamde huisarts, haar kundig opa, die zij erg bewonderde.

Doorvragen leerde mij dat de familie nog 'ergens' over glasnegatieven zou beschikken, foto's die door de dokter zouden zijn gemaakt.

Hoewel de TV-documentaire al vier jaar geleden werd uitgezonden en de bevindingen van mijn speurtocht in een brochure werden verrat bleef ik contact onderhouden met de familie. Een best nieuwjaarsbericht kwam dit jaar toen bleek dat 3 kistjes met glasnegatieven waren gevonden. Glasnegatieven die de tand des tijds verrassend goed wisten te doorstaan. Tussen de 200 opnamen van familiefoto's en vakantiekiekjes ook unieke opnamen van ons dorp die op een ansichtkaart niet zouden misstaan.

Het is een puzzel om na te gaan waar en wanneer die opnamen werden gemaakt. Zelf mijn geboortedorp kennende is de plek wel te achterhalen waar die foto destijds werd gemaakt. Gebouwen, al dan (nog) niet voorkomend op zo'n foto, geven uitsluitsel en een indicatie voor de datering. Of een foto nu juist of spiegelverkeerd staat is moeilijker maar de cijfers op een scheurkalender en de letters van een door de geneesheer in zijn hand gehouden krant sluiten elke vergissing uit. Samen met Delpher en de BHIC die al enkele regionale dagbladen heeft gedigitaliseerd, weet ik zo enkele puzzels op te lossen en is er nu een verhaal bij die foto. Zo zijn er prachtige opnamen boven water gekomen uit de beginjaren van de fotografie. Uit een tijdperk waarin slechts enkele inwoners, veelal toch de beter gestelden of een naar de missie vertrekkend heeroom, beschikten over een camera.

Inmiddels zijn de glasnegatieven door mij en mijn zoon gedigitaliseerd. Een tijdrovende klus maar met wat creativiteit en experimenteren kom je een heel eind. Mogelijk dat nu ook andere heemkundigen

enthousiast worden. Wie zou er destijds in hun woonplaats al een camera gehad kunnen hebben? Wie maakte toen foto's in en van het dorp en welke fotograaf werd door de inwoners ingehuurd? Waar zouden die (glas)negatieven gebleven zijn? Nu zijn familieleden van die fotograaf mogelijk nog traceerbaar. Door actie nu kan voor de gemeenschap, historisch waardevol beeldmateriaal achterhaald en behouden blijven.